

บทที่ 7

กระบวนการทบทวนใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่โรงเรียนต้นแบบนำไปใช้ มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการประเมิน เพื่อการพัฒนาคุณภาพและนำไปสู่การกำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากผู้วิจัยได้เสนอรายงานวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยแล้ว ยังได้เสนอกระบวนการทบทวนใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร โดยดำเนินการ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นครูผู้สอนจำนวน 289 คน เกี่ยวกับสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะ ในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) องค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงสร้างเวลาเรียน การเขียนโครงสร้างรายวิชา การเขียนหน่วยและแผนจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา 4) การพัฒนาวิชาชีพครู และ 5) ภาระงานของครู มีผลดังนี้

1.องค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย

หลักการ

หลักสูตรต้องคำนึงถึงแนวคิดพื้นฐานทางด้านปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา วิทยานิพนธ์ เทคโนโลยี การเมือง การปกครอง ผู้เรียนจบการศึกษาสามารถเป็นที่พึงประสงค์ หลักสูตรท้องถิ่น (รักความเป็นไทยแต่สามารถสู่สากล) ค่านิยมและความเชื่อของคนในสังคม ความต้องการของผู้เรียนและความเป็นไปของสังคมท้องถิ่นและสังคมโลก

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรเพื่อผู้เรียนอย่างแท้จริงมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ โดยเฉพาะทักษะที่มีความจำเป็นในการใช้ชีวิตใน

ศตวรรษที่ 21 การเปิดโอกาสให้โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรตามบริบทและประเมินผลระดับชาติตามบริบทของโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ ควรจัดเนื้อหาที่เน้นการปฏิบัติจริง และประเมินผลจากการปฏิบัติจริง ในชั้นอนุบาล ควรเตรียมความพร้อมทุกด้าน ป.1-3 ควรเน้นภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ป.4-6 ควรเพิ่มภาษาสากล ภาษาอาเซียน ส่วน ม.1-6 ให้ลดวิชาการ และเพิ่มการเรียนรู้ด้านอาชีพ ในท้องถิ่น นอกจากนี้ครูเห็นว่าหลักสูตรควรเน้นให้มีการบูรณาการทุกกลุ่มสาระอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตตามศักยภาพของผู้เรียน ในชุมชน และอยู่ร่วมในสังคมโลกอย่างมีความสุข โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยต้องมีจุดหมายที่เน้นความเป็นไทยอย่างเหมาะสม ยึดหยุ่นได้ตามภูมิภาค และความต้องการของชุมชน และควรให้ผู้เรียนรู้รากเหง้าของความเป็นไทย ใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และสังคมได้อย่างเป็นสุข มีความชัดเจนและครูสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง เอื้อต่อการเรียนรู้ ในขณะที่ครูบางท่านมีความเห็นที่แตกต่างว่า ควรจัดหลักสูตรแกนกลางให้สำเร็จ และให้ครูปฏิบัติตามได้ โดยไม่ต้องมาเขียนขึ้นเอง หรือควรมีนโยบายมาจากกระทรวงฯ จะได้ทำและปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม จุดหมายของหลักสูตรต้องเน้นให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ลดวิชาเรียน แต่ให้ครอบคลุม ควรลดการนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเป็นเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูควรสอนและปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนกตัญญู รู้คุณค่า รักตัวเอง รักครอบครัว รักสังคม รักประเทศชาติ โดยควรจัดเนื้อหาให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เน้นเรื่องความสะอาด ความประหยัด การอดออม การใช้เทคโนโลยีในทางที่ถูกต้อง ไม่เป็นเด็กเที่ยงคืน กล้าคิด กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ใช้ทักษะชีวิต และมีความคิดสร้างสรรค์ แต่ยังคงคำนึงถึงความปลอดภัยกับความต้องการของการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป นอกจากนี้ ควรมีจุดหมายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการคิดและสร้างสรรค์ งานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคม รักท้องถิ่น มีการประเมินผลที่มีความหลากหลายและครอบคลุมทุกมาตรฐานที่เป็นบรรทัดฐานและมีความเที่ยงตรง พัฒนาให้เด็กไทยเป็นคนเก่ง พัฒนาการคิด วางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้เมื่อจบหลักสูตรแล้ว และมีความรู้ สามารถนำไปสู่การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาได้ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นกระบวนการคิด พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา และอยู่กับโลกความเป็นจริง นักเรียนดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลง มีความเป็นสากล ทันสมัยแต่ยังดำรงความเป็นไทย และยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และตอบสนองความรู้ด้านอาชีพมากขึ้น

สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน

ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหาอย่างแท้จริง โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และสามารถสืบค้นด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีภาษาที่ 2 ติดตัว เพื่อสามารถนำไปใช้ในการสื่อสาร มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีทักษะการทำงาน และการศึกษาเพื่ออาชีพในอนาคต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผู้เรียนควรมีจิตสำนึกของความเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง มีจิตอาสาเพื่อส่วนรวม ไม่เน้นสากลจนลืมเอกลักษณ์ความเป็นคนไทย เป็นหลักสูตรที่สอนเน้นเรื่องค่านิยม ความเป็นไทย และมีทักษะการคิดเพื่อให้เกิดการคิดดี ทำดี เป็นพื้นฐานของคนไทยที่ดี แต่ก็มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับสากลด้วย ไม่ได้ละทิ้งความเป็นสากล แต่มีใช้เน้น

สากลจนลืมเอกลักษณ์ความเป็นคนไทย เน้นการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาสมรรถนะและคุณลักษณะควรพัฒนาร่วมกัน ดังข้อเสนอที่ว่า 1) สืบสานความเป็นไทย 2) ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 3) มีคุณธรรมจริยธรรม 4) น้อมนำพระราชดำรัส 5) ซื่อสัตย์มีทักษะชีวิต 6) มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจำนวนตัวชี้วัดค่อนข้างมาก บางรายวิชาควรลดตัวชี้วัด ในเด็กเล็กควรเน้นวิชาหลักส่วนวิชาอื่นๆ ใช้วิธีการบูรณาการ ให้มีเนื้อหาสาระน้อยลง และกำหนดขอบเขตเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มาตรฐาน/ตัวชี้วัด ควรระบุดูรอบให้กระชับ และรัดกุมในแบบที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง โดยเน้นเฉพาะตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ส่งเสริมทักษะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

กลุ่มสาระการเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้

ควรมีกุุ่มสาระการเรียนรู้ที่น้อยลง เหมือนกลุ่มประสบการณ์เดิม ปรับเนื้อหาให้ทันสมัยมากขึ้น เน้นเนื้อหาที่มีกิจกรรมนำไปสู่องค์ความรู้ ผลผลิตที่เกิด และกระบวนการเรียนรู้โดยสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีเวลาเรียนน้อย แต่เนื้อหาสาระมากเกินไป ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน พื้นที่ และควรใช้เวลาให้เหมาะสม ภาษากลาง(ภาษาอังกฤษ) ควรบูรณาการเข้าไปในทุกกลุ่มสาระ และบูรณาการให้เข้ากับ ASEAN ทั้งนี้ การจัดเนื้อหาต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียนด้วย โดยจัดเนื้อหาและลำดับประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและเหมาะสมกับบริบทจริงๆ ของสังคม ครูผู้สอนบางคนเสนอให้สาระการเรียนรู้เน้นการค้นคว้าอิสระหรือหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เนื้อหาไม่ควรกำหนดขอบเขต แต่ควรเปิดกว้างจัดเนื้อหาสาระที่นำไปใช้ในชีวิตได้จริงในสภาวะปัจจุบัน เน้นสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เพื่อไปศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในขณะที่มีครูบางคนเห็นว่าควรเน้นทุกวิชาคือ 8 กลุ่มสาระ และเพิ่มเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิต โดยการลดสาระ (จาก 8 สาระฯ) เสนอให้มีเฉพาะภาษาไทย สังคมวิทยา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และเตรียมอาชีพ นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังเสนอว่า ควรบูรณาการเนื้อหา ซึ่งถ้ามีมากเกินไปย่อมทำให้คุณภาพลดลง อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนได้เสนอรายวิชาที่เหมาะสมต่อการจัดให้มีการเรียนการสอนในชั้นเรียน จำแนกตามระดับชั้นได้ ดังนี้

ระดับ อนุบาล ควรเน้นประสบการณ์และความพร้อม

ระดับ ป.1-3 ควรสอนวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

ระดับ ป.4-6 ควรสอนวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ประสบการณ์ชีวิต

ระดับ ม.1-3 ควรสอนวิชาชีพรากทักษะทักษะชีวิต วิชาที่นักเรียนถนัดใช้ในการดำรงชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความถนัดในสายอาชีพ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ควรเน้นคุณธรรม จริยธรรม และให้มีการกำหนดมาจากส่วนกลาง

โครงสร้างเวลาเรียน

ควรมีความละเอียดและมีคำอธิบายรายวิชาพร้อมทั้งชื่อรายวิชา รหัสวิชา และคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้นักเรียนเรียนเหมือนกัน ทั้งประเทศ เพราะเมื่อนักเรียนย้ายที่เรียนมีปัญหาเวลาเรียนสำหรับบางรายวิชาน้อยเกินไป ตรงข้ามกับครูบางคนเห็นว่าควรลดชั่วโมงการเรียนการสอนลง และเน้นการปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะการคิดให้มากขึ้น อาจลดเวลาเหลือปีละไม่เกิน 800 ชั่วโมง (600-800) หรือลดชั่วโมงของกิจกรรมในโรงเรียนให้น้อยลง

สื่อการเรียนรู้

ควรเพิ่มสื่อ Multimedia ให้กับโรงเรียน มีสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และผู้สอนควรใช้สื่อเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้มากขึ้น

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ควรตัดสินการผ่านเป็นรายปี/รายวิชา (ไม่เป็นช่วงชั้น) แยกเป็นชั้นเรียน การประเมินผลต้องมีเอกภาพ มีความชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปใช้สู่การปฏิบัติจริงของครู และเนื่องจากหลักสูตรแกนกลาง 51 เป็นหลักสูตรที่เน้นการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ ต้องการลดภาระงานของผู้เรียน ไม่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ดังนั้นถ้ามีการสอบวัดและประเมินผลผู้เรียนก็ควรมีข้อสอบที่ได้มาตรฐาน

2. การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ควรมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน (Rubrics scoring)

3. การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

เป็นหลักสูตรที่ยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงตามบริบทของสถานศึกษา และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะแก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้เน้นให้เด็กไทยมีความรู้ สามารถจัดสภาพการศึกษาได้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ครูบางคนเสนอความคิดเห็นว่า ในการจัดการเรียนการสอน ควรสอดแทรกกิจกรรมเข้าหาความรู้แบบบูรณาการมากกว่าเจาะจงให้เด็กสนุกเพียงอย่างเดียว ให้มีการเน้นย้ำกระบวนการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดนอกกรอบเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างแท้จริง หลักสูตรแกนกลาง 51 มีเป้าหมายที่ชัดเจน ตรงตามความต้องการของชุมชน และผู้เรียน สามารถวิเคราะห์มาตรฐานสาระการเรียนรู้ได้ง่าย ควรให้ครูผู้สอนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร เพราะเป็นผู้ปฏิบัติ เนื่องจากเห็นว่านักวิชาการบางคนไม่รู้ปัญหาของการเรียนการสอนเท่าครูผู้สอน ครูบางคนเห็นว่า อยากให้ทดลองนำหลักสูตร พ.ศ. 2503 มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันโดยเฉพาะในวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เพราะทุกวันนี้ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ต่างก็ขาดในเรื่องคุณธรรม วิชาภูมิศาสตร์ วิชาประวัติศาสตร์ อื่นๆ ในหลักสูตร พ.ศ. 2503 ดีมาก ควรให้เด็กมีความรู้คู่คุณธรรม หลักสูตรเหมาะสมกับบริบทของคนไทย เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาสาระ มีความชัดเจน และมีความสอดคล้องกันทุกระดับ นอกจากนี้ยังต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้จาก

ประสบการณ์จริงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หลักสูตรมีความร่วมสมัยแต่คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย เป็นหลักสูตรที่เรียนเพื่อให้เกิดทักษะจริง ๆ ไม่ใช่มาเพื่อเรียนรู้เพียงอย่างเดียว

4. การพัฒนาวิชาชีพครู

ควรเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร และมีความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียน บรรลุมาตรฐาน ตัวชี้วัด

5. ภาระงานของครู

ควรลดภาระงานของโรงเรียน โดยเฉพาะครู ที่มาจากแหล่งต่างๆ จากกระทรวง ทบวง กรม อื่นๆ ที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรการสอนควรมีการบูรณาการใช้ภาษาอังกฤษในการสอน รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการสอน หลักสูตรเดิมไม่ได้เสียหาย ดิอยู่แล้ว แต่ทำหลักสูตรมาแล้วไม่พัฒนาครูให้มีความสามารถเท่าทันหลักสูตรจึงเกิดความล้มเหลว ควรจัดครูให้พอเพียง และให้ครูสอนตรงตามรายวิชาที่ถนัด ครูจำนวนหนึ่งเห็นว่าควรใช้หลักสูตรแกนกลางที่แบ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้แบบหลักสูตร 2551 เพราะเนื่องด้วย ธรรมชาติวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันออกไป ดังนั้น การยุบรวมบางกลุ่มสาระเข้าด้วยกัน อาจมีความสับสนในการบริหารจัดการหลักสูตร เช่นเดียวกับครูบางคนเห็นว่า หลักสูตรปัจจุบันดีอยู่แล้ว มีความชัดเจนและสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง ยังไม่ควรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ตอนที่ 2 ศึกษากระบวนการทัศน์ใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา ,ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู ,ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ,ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ,นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ,ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน เกี่ยวกับความสามารถของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปัจจุบัน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และกระบวนการทัศน์ใหม่เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 มีผลรายละเอียด ดังตารางที่ 18

ประเด็นที่ 1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปัจจุบัน สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้หรือ'

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร ที่มีต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปัจจุบัน

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปัจจุบัน เป็นหลักสูตรที่ดีมีเป้าหมายชัดเจน สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ แต่ตั้งมีความคาดหวังกับผู้เรียนค่อนข้างมากเกินไป ซึ่งอาจเป็นไปได้ยากที่ทุกบริบทในประเทศไทยที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม สภาพสังคม จะทำได้ตามจุดหมาย	เอกสารหลักสูตรเป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญ ถ้าผู้สอน มีความรู้ในศาสตร์ทางการสอน (Pedagogy) อย่างดี มีความแม่นยำในเนื้อหา และวิธีการสอนก็จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ นี่คือนักปราชญ์แห่งความสำเร็จ ส่วนปัจจัยที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน คือ ผู้สอนไม่มีศักยภาพ สอนตามแบบฝึกจากสำนักพิมพ์ ผู้บริหาร	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปัจจุบัน ถ้าพิจารณาฐานคิดของการพัฒนาหลักสูตรแล้วเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความเก่งตามธรรมชาติของผู้เรียน ตามทฤษฎีปัญญาคงที่ การคิดเนอร์ ที่ประกอบ ด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบกับการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการใฝ่รู้ ใฝ่อย่างชัดเจน ที่ทุก	1. ผู้บริหารที่สนใจหลักสูตรยังมีความรู้มีประมาณ 60% ที่ทำตาม ผู้บริหารบางท่านมีโอกาสน้อยในการเรียนรู้ 2. การพัฒนาผู้บริหารเพื่อให้เน้นด้านวิชาการมีน้อย 3. หลักสูตรแกนกลาง 51 สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ 4. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ	ในหลักสูตรกำหนดเรื่องเกี่ยวกับบุคคลแห่งการเรียนรู้ไว้ คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เป็นผู้ “ใฝ่เรียนรู้” และการเขียนมาตรฐานการเรียนรู้และการวัดของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ได้ศึกษาค้นคว้า คิดวิเคราะห์ นำเสนอ ซึ่งเป็นนัยยะของการปลูกฝังให้เป็นผู้สนใจใฝ่รู้ แต่ในทางปฏิบัติที่เห็น	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปัจจุบัน สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ เพราะหลักสูตรมีสาระสำคัญครอบคลุมทุกด้าน อาทิเช่น เนื้อหาสาระที่เป็นความรู้ สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แต่ต้องสิ่งที่เกี่ยวข้องและสำคัญ 3 ประการหลักๆ คือ 1) ครูต้องปรับวิธีการ	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ แต่ควรต้องพัฒนาหลายเรื่องประกอบกัน อย่างเป็นระบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) การเขียนมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม เนื่องจากมาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นตัวกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนต้องรู้และสิ่งที่	โดยรายละเอียดที่ปรากฏในเอกสารหลักสูตรทั้ง ในแง่จุดหมาย จุดเน้นต่างๆ มาตรฐานตัวชี้วัด โครงสร้างแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้อาจสามารถสะท้อนภาพของการถูกออกแบบที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ แต่ถ้าพิจารณาหลักสูตรในฐานะการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบแล้ว ตัวเอกสารหลักสูตร

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
มาตรฐานที่กำหนดไว้ การปรับหลักสูตร ต้องปรับทั้งกระบวนการจากกระทรวงถึงโรงเรียนไม่ใช่ปรับที่ตัวเด็ก คนที่สำคัญที่สุด คือ ครู ต้องพัฒนาครู ก่อนพัฒนาครูต้องพัฒนาผู้บริหารให้ ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องหลักสูตรกับ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	ขาดภาวะผู้นำทาง วิชาการ ไม่มีการ พัฒนาผู้สอนอย่าง จริงจัง และเป็นระบบ การนิเทศกำกับดูแล การใช้หลักสูตรเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียนก็จะไม่ ประสบความสำเร็จ	สถานศึกษาต้อง พัฒนาให้เกิดกับ ผู้เรียน อย่างไรก็ ตามการกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ ไว้มากถึง 67 มาตรฐาน และ 2,190 ตัวชี้วัด ทำให้ หลักสูตรมีเนื้อหา สาระมาก ซึ่งบาง มาตรฐานและตัวชี้วัด สามารถบูรณาการกัน ได้ ด้วยเหตุนี้จึง ส่งผลทำให้การ จัดการเรียนการสอน ของผู้สอน มุ่งเน้นการ สอนให้จบเนื้อหา สาระที่กำหนดไว้ใน มาตรฐานการเรียนรู้ จึงทำให้ขาดการ ออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้	ผู้บริหารสถานศึกษา และเขตพื้นที่ 1) ผู้บริหาร ส่วน ใหญ่เห็นว่า ถ้า หลักสูตรไม่มีการปรับ แล้ว จะทำให้ครูรู้ และเข้าใจหลักสูตร “หลักสูตร การ จัดการเรียนการสอน และการวัดและ ประเมินผล” ลงสู่การ ปฏิบัติ ผู้บริหารต้อง เป็นพี่เลี้ยงให้ครู เรื่อง ที่ยุ่งยากคือ ใน ห้องเรียน 2) เขตพื้นที่ ประกอบด้วย ฝ่าย บริหาร ฝ่ายวิชาการ “การศึกษาเชื่อผู้นำ” ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ ต้องรู้ และเข้าใจหลักสูตร	ผลไม่ชัดเจน อาจ เนื่องจาก การ จัดทำเอกสาร ประกอบหลักสูตร ไม่ได้ช่วยให้ครูนำ คุณลักษณะไปที่ เชื่อมโยงกับการ เรียนการสอนอย่าง ชัดเจน เป็นเพียง การชี้แนะแนวทาง การที่ครูเป็นผู้ วางแผนเองทั้งหมด อาจทำให้ละเลยหรือ ให้ความสำคัญใน เรื่องนี้ไม่เพียงพอ นอกจากนั้น โรงเรียนมักจะมอง ว่าคุณลักษณะ ดังกล่าวเป็นบทบาท หน้าที่ของครู ภาษาไทย และใช้วิธี จัดกิจกรรมเสริมเป็น	สอนหรือการนำ หลักสูตรไปใช้ เนื่อ จากตัวเอกสาร หลักสูตรมีข้อมูลที่ตีความเหมาะสมอยู่ แล้ว แต่ติดที่การ นำไปใช้ของครูที่ไม่ วิเคราะห์หลักสูตร ก่อนสอนและเมื่อ สอนก็ไม่ได้เน้นให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามตัวชี้วัด ประกอบ กับการที่ครูไม่รู้ว่าจะ นำเทคนิควิธีสอนมา ช่วยในการจัดการ เรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพมากที่สุด 2) ศึกษานิเทศก์ ที่เป็นคนกลางในการ สื่อสารระหว่าง หน่วยงานบนสู่ล่าง	ผู้เรียนต้องปฏิบัติได้ ดังนั้นข้อความ มาตรฐานและ ตัวชี้วัดควรต้อง ได้รับการพิจารณา เพื่อทบทวนและ ปรับแก้บางตัว 2) การบริหารจัดการ หลักสูตร ควรมีการ บริหารจัดการโดย เน้นการมีส่วนร่วม และจากผลการวิจัย เนื่องจากที่เป็นอยู่ การบริหารจัดการ หลักสูตรยังใช้ หลักการบริหาร แบบเดิมคือจาก ส่วนกลางไปส่วน ท้องถิ่นแต่เป็น ลักษณะการสั่งการ ทำให้ความคล่องตัว ในการพัฒนา	แม้ว่าจะมีร่องรอยที่ สามารถสะท้อนไปถึง แต่ในระบบของการ นำหลักสูตรไปใช้ยังมี ส่วนที่ต้องได้รับการ พัฒนาหลายส่วน ทั้ง ในแง่ของการเข้าใจใน ระดับกระบวนการทัศน์ ของผู้ปฏิบัติ(บุคลากร ทางการศึกษา) ที่ ไม่ใช่เพียงแค่การทำ ตามขั้นตอน หรือ วิธีการที่ได้รับการ แนะนำหรือถ่ายทอด มาเท่านั้น ตัวอย่างเช่น เรื่อง สมรรถนะของผู้เรียน 5 ด้าน ที่หลักสูตร แกนกำหนดไว้ ซึ่งถ้า ผู้เรียนมีสมรรถนะ 5 ด้านนี้ ก็คิดว่า สะท้อนการเป็นบุคคล

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
		ผู้เรียนสับสนหาความรู้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ สรุปคือ หลักสูตรแกนกลางฯ ฉบับปัจจุบันสามารถ	ในการพัฒนาผู้เรียนต้องพัฒนาให้ครอบคลุม ปัญหาอยู่ที่กระทรวงฯ ที่มีวิธีคิด กับการปฏิบัติสวนทางกัน ในการขับเคลื่อนหลักสูตรไม่มีการเชื่อมโยงทั้งระบบ แต่มีลักษณะบริหารจากบนสู่ล่าง (Top-down) ผู้ปกครองเน้นการพัฒนาเฉพาะความรู้ 5. คุณภาพเด็กไทย มี “ระบบการพัฒนาผู้เรียนแบบบอกความรู้ ไม่ใช่สร้างความรู้” 6. เอกสารหลักสูตรดีแล้ว	สำคัญ ทำให้ขาดการปลูกฝังที่เชื่อมโยงกันทุกองค์ประกอบ ให้เป็นเรื่องราวของวิถีการเรียนรู้ที่นักเรียนจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิด	ควรต้องมีการพัฒนาและปฏิบัติงานให้เป็นระบบเดียวกัน นำข้อมูลที่ได้จากส่วนงานบนมาให้ครบให้ถูกต้อง มีกลวิธีในการขยายผลให้ครูและเข้าใจหลักสูตร และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างถูกต้อง 3) ควรปรับระบบเอกสาร ซึ่งต้องยอมรับว่าครูทุกยุคทุกสมัยทั้งที่มีโอกาสไปอบรมและที่ไม่ได้ไปอบรมเรื่องหลักสูตร อาศัยเอกสารคู่มือในการศึกษาทำความเข้าใจ ดังนั้น สพฐ.เองควรจัดทำเอกสารที่สามารถช่วยเหลือ	หลักสูตรสู่การเรียนการสอนทำได้ล่าช้าและไม่เกิดผลดีเท่าที่ควรเพราะรอการสั่งการและงบประมาณจากส่วนกลางเป็นหลัก 3) ควรเน้นความเป็น Standard based Education ที่แท้จริง คือกำหนดหลักสูตรให้มีมาตรฐานและตัวชี้วัดที่สำคัญและจำเป็นจริงๆ ไม่ควรกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดที่แอบแฝง Content based Education เหมือนที่เป็นอยู่ ซึ่งส่วนนี้จะส่งผลให้ครูมัวแต่กังวลว่าต้อง	แห่งการเรียนรู้ได้ในระดับหนึ่ง แต่มีสถานศึกษาที่แห่งที่เข้าใจถึงแก่นแท้ของการพัฒนาหรือจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะทั้ง 5 ด้านควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัด สิ่งนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญของกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ที่ยังไม่สามารถสนองต่อจุดเน้นที่กำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน ในขณะเดียวกันการประเมินผลการเรียนรู้อยู่ยังเป็นการปฏิบัติที่ทาลายมากกว่าการ

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
		พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ แต่มีข้อจำกัดที่มีมาตรฐานและตัวชี้วัดมากเกินไป ส่งผลทำให้ครูสอนเน้นให้จบเนื้อหาเป็นหลัก จนละเลยการใช้กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการสืบเสาะ แสวงหาความรู้มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ประกอบกับครูส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้			ครูให้เพียงพอและทั่วถึง	สอนเนื้อหาให้ครบถ้วนตามตั้งชี้วัดทุกตัว	ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ อาจต้องตั้งคำถามว่า ผลการประเมินในระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่ ระดับชาติ มีเครื่องมือประเมินอะไรที่สะท้อนการประเมินบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีผลการประเมินในระดับไหนที่บ่งบอกได้ว่า baseline ของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของเด็กไทยเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 2 กระบวนทัศน์ใหม่เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะอย่างไร

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร ด้านกระบวนทัศน์ใหม่เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เน้น Hi technology ต้องสอนผู้เรียนให้รู้เท่าทัน media literacy ต้องระวังคนไทยจะถูกผลิตเป็นลูกจ้าง 1. หลักสูตรต้องมีหลากหลาย Multiple คนเก่งต้องมี Hi status เอาคนเก่งไว้ใช้งานบ้าง 2. หลักสูตรควรศึกษาเพื่อว่าเขารู้อะไร ทำอะไร 3. ควร ศึกษาแนวคิด ฝรั่งมังค่า เอาของดีมา	หลักสูตรจะปรับเปลี่ยนไปในลักษณะใดก็ตาม เจื่อนไขแห่งความสำเร็จ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้สอนจะต้องมีความรู้ที่แม่นยำใน concept ของสาระ และรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ คุณลักษณะ วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ส่งเสริมวิธีการเรียนรู้ การคิด	หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนทัศน์ใหม่ ควรให้ความสำคัญกับองค์ความรู้และทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย เน้น กระบวนการเรียนรู้ (learning process) และทักษะการเรียนรู้ (learning skills) มากกว่าเนื้อหา (content) หลักสูตรควรเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่สามารถนำมาใช้ในการ	หลักสูตรที่ดี เน้นระบบการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ระบบการนิเทศ ใช้ในลักษณะ “Master Supervision เป็น การนิเทศนอกตำรา” ย่อมขับเคลื่อนไปสู่คุณภาพ ครูมักสอนเฉพาะเนื้อหา ระบบบริหารจัดการ ติดตาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูควรเปลี่ยนวิธีคิด ไม่ควรติดยึดกับ	การพัฒนาหลักสูตร ควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้ 1) ความคิดพื้นฐาน ต้องอยู่บนแนวคิดของความแตกต่างระหว่างบุคคล และเชื่อมั่นว่าทุกคนสามารถพัฒนาได้ 2) สภาพและบริบทของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง จะเห็นว่ารู้นะของครอบครัว มีช่วงห่าง (range) มาก ระยะเวลาและเส้นทางเดินเพื่อเข้า	ควรเน้นเรื่องสมรรถนะผู้เรียนเป็นเรื่อง การคิด การใช้เทคโนโลยี และการใช้ทักษะชีวิต เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกแห่งการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติจริง ดังนั้น หลักสูตรและครูควรต้องรู้และบูรณาการเนื้อหาควบคู่กับศาสตร์ต่างๆ ที่ผู้เรียนควรรู้ไปด้วยกัน	หลักสูตรในอนาคตต้อง “less is more” ไม่ต้องเรียนรู้เนื้อหาเยอะแต่ให้เน้น concept หรือแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน รวมทั้งต้องเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่สำคัญให้ได้ นอกจากนี้ควรจะเป็นหลักสูตรที่มุ่งสู่อาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะโลกของการเรียนจะสามารถนำไปใช้ได้ อย่างกว้างขวางในการทำงาน	1. การให้ความสำคัญของการเรียนรู้มากกว่าการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ 2. การเข้าใจถึงแก่นแท้ของตัวเนื้อหาสาระมากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย 3. แนวคิดในระบบนิเวศน์และองค์รวมที่ไม่ได้ลดทอนย่อส่วน จัดจำแนกแยกประเภทจนเสียอัตลักษณ์ตัวตนของสรรพสิ่ง ซึ่งจะนำมาซึ่งการแก่งแย่งช่วงชิง แสวงอำนาจ

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
ใช้ 4. ผลัดคนให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง 5. ผู้เรียนส่งเสริมให้คิดหลักสูตรสร้างจ้องหงวนยอมรับให้เด็กคิดนอกกรอบ คิดแตกต่างต้องปล่อยคนเก่ง (ข้างเผือก) ให้โต ครูต้องใจกว้างมากขึ้น การศึกษา เมืองไทยมีข้างเผือกมีหลายเชื้อ 6. หลักสูตรต้อง open และให้เด็กคิดนอกกรอบครูต้องทันเกม 7. ควรมีหลักสูตรเฉพาะทาง เฉพาะกลุ่มให้เพิ่มเติมมากขึ้นเพราะ จำเป็นมาก 8. หลักสูตรต้องเน้นพุทธธรรม (ศีล สมาธิ	สร้างสรรค์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะทางสังคม รวมทั้งการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ที่ให้สารสนเทศมาพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน	ดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพและมีมีความสุข เช่น ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะชีวิต เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาผู้เรียนในด้านการคิดทั้งการคิดขั้นพื้นฐานและการคิดขั้นสูง โดยเฉพาะการคิดสร้างสรรค์ที่จะนำไปสู่การพัฒนา นวัตกรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการที่จะ	เอกสารหลักสูตร เรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องให้ลดน้อยลง ไม่ควรเน้น Training แต่ต้อง Learning ทำงาน บูรณาการ Teach less learn more เช่นเดียวกับประเทศสิงคโปร์ ควรเน้นภาษาเพื่อการสื่อสาร ลักษณะของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 จึงควรเน้นที่การเรียนรู้ในการปฏิบัติได้ของผู้เรียน การรับใช้สังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	สู่การประกอบอาชีพของผู้เรียนแตกต่างกัน เช่น บางคนจำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับหรือขึ้นพื้นฐาน บางคนเข้าเรียนต่ออาชีวศึกษา บางคนมุ่งสู่มหาวิทยาลัย 3) จุดเด่นของประเทศไทย และทิศทางการพัฒนาประเทศ เช่น เราเด่นด้านการเกษตรและการบริการ สามารถพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมระดับชาติและนานาชาติได้ 4) สภาพและ			เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม 4. การรู้เท่าทันตนเอง การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสรรพสิ่ง ในแบบที่ควรจะเป็น เรื่องข ถือเป็ ของก ที่ชัดเจนและมีผลกระทบสูงต่อการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรจึงต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน 5. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่มี ความไวสูงต่อการเปลี่ยนแปลง หรือเป็นการพัฒนา

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
ปัญหา) เน้นสุนทรียสนทนา ไม่ต้องการข้อสรุป ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 9. การพัฒนาหลักสูตรคิดถึงรากเหง้าที่เป็นมา เราไม่ได้เกิดจากตะวันตก(west) แต่เราเกิดในอุษาคเนย์ใน (east) เรามีวัฒนธรรมแบบไทย ประสานประโยชน์ของตะวันตกกับตะวันออก บูรณาการ ยกย่อง ศักดิ์ศรีเพื่อนบ้าน		พัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากการปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามจุดเน้นดังกล่าวแล้ว การจัดการเรียนการสอนก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนจากที่เน้นเนื้อหา มาเป็นเน้นกระบวนการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ทั้งกับเพื่อนและผู้สอน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและสถานที่ การเรียนรู้ตามหลักสูตรในกระบวนการทัศน์ใหม่ ควรเป็นการเรียนรู้ในลักษณะ Active learning เช่น		บริบทของสังคมโลกเปลี่ยนแปลงเร็วมาก เป็นโลกดิจิทัล ซึ่งกระทบทั้งตัวผู้เรียน สังคมและวัฒนธรรม ในการจัดการศึกษาต้องตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน เช่น - ให้สามารถอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข - ใช้ประโยชน์ในทางบวกจากเทคโนโลยี ดิจิตอลได้อย่างรู้เท่าทัน และไม่ตกเป็นเหยื่อ - มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะสร้างหรือพัฒนางาน			หลักสูตรที่ควบไป พร้อมกับการพัฒนาผู้เรียน จุดหมายของหลักสูตร เป้าหมาย จะไม่แยกส่วนออกจากกันแต่จะพัฒนาควบคู่กันไป หลักสูตรอาจไม่ใช่สิ่งที่สามารถกำหนดเอาไว้ได้ล่วงหน้าอีกต่อไป แต่หลักสูตร 6.การประเมินผลการเรียนรู้ที่ต้องสร้างความรู้สึกให้กับผู้ถูกประเมินว่า ได้รับความรักความเอาใจใส่จากผู้ประเมิน ตัวผู้ถูกประเมินต้องรู้สึกว่ามีความสุขเมื่อได้รับการประเมิน ผลการประเมินต้อง

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการ
		การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (research – based learning) การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (project – based learning) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem – based learning) จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการเรียนรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยบูรณาการความคิดรวบยอด (concept) ต่างๆ แล้วเชื่อมโยงไปสู่การลงมือปฏิบัติจริงสอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา เหตุการณ์		ได้ ไม่ว่าจะเป็นงานอะไรก็ตาม ดังนั้น การจัดหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 มีความเห็นว่าจะต้องกำหนดหน้าตาโดยรวมของคนในชาติให้ชัดเจนเสียก่อน นั่นคือ Outcome-based curriculum มีความเหมาะสม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) ค่านิยมและเจตคติ ที่เป็นตัวร่วมแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของคนในชาติ และเป็นพลเมืองของสังคมโลก 2) ทักษะ ที่จำเป็นในการอยู่ใน			สะท้อนถึงวัฒนธรรมมากกว่าการตัดสินผล

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิหลักสูตรและการสอน
		ในชุมชนและสังคม มีการให้ผู้เรียนนำเสนอ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพราะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลายประการ เช่น การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ค่านิยมประชาธิปไตย เป็นต้น นอกจากนี้การเรียนการสอนต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งบรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยา และบรรยากาศทางสังคม ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ เพราะเมื่อผู้เรียนมีความสุข คลื่นสมอง จะเป็นคลื่น		โลกปัจจุบันและอนาคต 3) ความรู้เป็นความรู้พื้นฐานที่มีความสำคัญมาก ในส่วนอื่นสามารถไปต่อยอดความรู้ได้จากผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน จึงนำมาออกแบบว่าผู้เรียนจะต้องมีกระบวนการเรียนรู้อย่างไร ในเรื่องนี้มีความเห็นว่าการได้คิดเอง วางแผนเอง และลงมือปฏิบัติด้วยการใช้ข้อมูลผ่านการวิเคราะห์อย่างมีเหตุและผลมากพอ จะช่วยพัฒนาความคิดให้			

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
		อัลฟา (alpha wave) ทำให้สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความจำระยะยาว ในส่วนของการประเมินผลการเรียนรู้ ต้องใช้การประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริง ด้วยการใช่วิธีการประเมินหลายวิธี ประเมินหลายช่วงเวลา มีผู้ประเมินหลายฝ่าย และนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคล		เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และสร้างสังคมให้น่าอยู่ จากนั้นจะนำไปสู่การออกแบบการสอนของครู การวัดผลและประเมินผล และการใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดสรรเวลาเรียนจะต้องให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ นอกจากนั้นการจัดหลักสูตรจะต้องยืดหยุ่นมากพอเพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้เดินตามเส้นทางสู่ออนาคตของตนเอง โดยจัดให้เรียนใน			

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาผู้บริหารและครู	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารด้านการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
				ส่วนที่เป็นแกนสำคัญๆ ที่จำเป็นสำหรับทุกคน และมีกระเช้าที่หลากหลายตอบโจทย์กับทุกอาชีพ การวางหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น และทุกชั้นปีต้องให้มีความเชื่อมโยงกันทั้ง Vertical and horizontal axes			

จากข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในตารางที่ 18 และตารางที่ 19 พบว่า ในประเด็นที่ 1 เกี่ยวกับความสามารถของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปัจจุบัน สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ได้ โดยมีผลการพิจารณาสรุปได้ 2 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เอกสารหลักสูตร

เป็นเอกสารที่มีรายละเอียดของจุดหมาย จุดเน้นต่างๆ มาตรฐาน ตัวชี้วัด โครงสร้าง แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ สามารถสะท้อนภาพของการถูกออกแบบที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ เอกสารหลักสูตรจึงใช้เป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ แต่สิ่งที่พบคือ การนำเอกสารหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน อันเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน

2. ความรู้ความสามารถของผู้บริหารและครูผู้สอน

ผู้บริหารต้องเป็นผู้รู้และเข้าใจหลักสูตรทุกด้าน เพื่อเป็นผู้นำในการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ โดยเป็นพี่เลี้ยงให้ครู ซึ่งถ้าครูผู้สอนมีความรู้ในศาสตร์ทางการสอน (Pedagogy) อย่างดี มีความแม่นยำในเนื้อหาและวิธีการสอนก็จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ แต่สิ่งที่พบและเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้การใช้หลักสูตรไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร คือ ทั้งผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ อันเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ ดังนี้

2.1 การขับเคลื่อนหลักสูตรไม่มีการเชื่อมโยงทั้งระบบ แต่มีลักษณะบริหารจากบนสู่ล่าง (Top-down)

2.2 การขาดความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยพบว่า ครูมุ่งเน้นการสอนให้จบเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งมีจำนวนมากถึง 67 มาตรฐาน และ 2,190 ตัวชี้วัด จึงทำให้ครูขาดการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบเสาะแสวงหาความรู้ ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง แต่เป็นการพัฒนาผู้เรียนแบบบอกความรู้ ไม่ใช่การสร้างความรู้

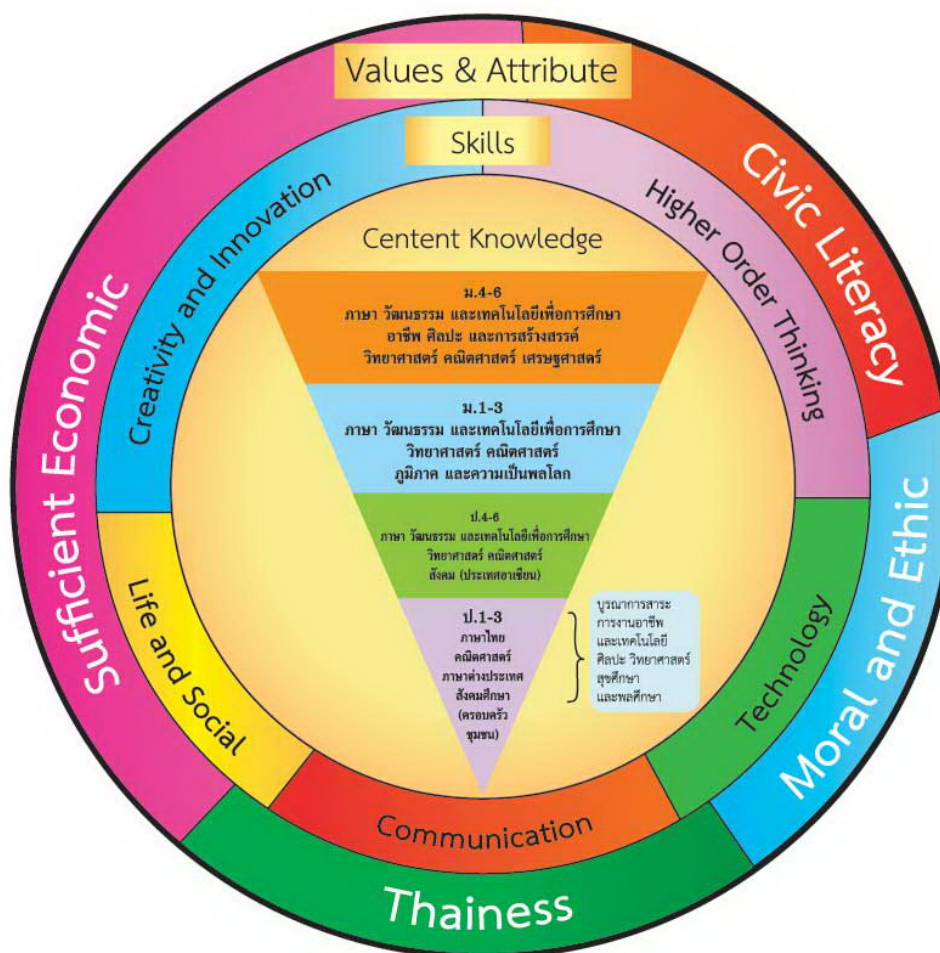
2.3 ความไม่ชัดเจนของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งการประเมินในระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่ และระดับชาติที่จะบ่งชี้ถึงการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นที่ 2 เกี่ยวกับกระบวนการทัศน์ใหม่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าหลักสูตรกระบวนการทัศน์ใหม่เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 ควรให้ความสำคัญกับองค์ความรู้และทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย เน้นกระบวนการเรียนรู้ (learning process) และทักษะการเรียนรู้ (learning skills) เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่สามารถนำมาใช้ ในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ เรียนรู้ได้ทุกเวลาและสถานที่

การเรียนรู้ตามหลักสูตรในกระบวนทัศน์ใหม่ ควรเป็นการเรียนรู้ในลักษณะ Active learning เช่น การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (research – based learning) การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (project – based learning) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem – based learning) จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการเรียนรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยบูรณาการความคิดรวบยอด (concept) ต่างๆ แล้วเชื่อมโยงไปสู่การลงมือปฏิบัติจริงสอดคล้องกับบริบทของแต่ละผู้เรียนนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน นอกจากนี้การเรียนการสอนต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งบรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยา และบรรยากาศทางสังคม ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ใช้การประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริง ด้วยการใช้วิธีการประเมินหลายวิธี ประเมินหลายช่วงเวลา มีผู้ประเมินหลายฝ่าย และนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยหลักสูตรควรมีความหลากหลาย หลักสูตรเฉพาะทางความมีมากขึ้น ผลัดคนให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ยังคงรากเหง้าความเป็นไทยประสานประโยชน์วัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออกเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้สอนจะต้องมีความรู้ที่แม่นยำใน concept ของสาระ และรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์คุณลักษณะ วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ส่งเสริมวิธีการเรียนรู้ การคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะทางสังคม

จากข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา และ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา สรุปเป็น “กระบวนทัศน์ใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ” ได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

กระบวนทัศน์ใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนภาพที่ 11 กระบวนทัศน์ใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระบวนทัศน์ใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ Content Knowledge Skills Value and Attribute ดังนี้

Content Knowledge แบ่งออกเป็น 4 ระดับ

1. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

การจัดการศึกษาในระดับนี้ เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้พื้นฐานให้กับผู้เรียนในด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ และกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม คุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย รายวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ และ สังคมศึกษา(ครอบครัวและชุมชน) ทั้งนี้ให้มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และพลศึกษา

2. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

การจัดการศึกษาระดับนี้ยังคงเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานผู้เรียน แต่จะเพิ่มรายวิชาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่กว้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร และทักษะการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นไทย และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบรายวิชา ภาษา วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม (ประเทศ อาเซียน)

3. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

การจัดการศึกษาระดับนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่กว้างมากขึ้น เพื่อสำรวจความสนใจและความถนัดของตนเอง ส่งเสริมทักษะการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร ทักษะชีวิต การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นไทย และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยรายวิชา ภาษา วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภูมิภาค และความเป็นพลโลก

4. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

การจัดการศึกษาระดับนี้เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความชำนาญ และมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านตามที่สนใจทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ การจัดการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดขั้นสูง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร ทักษะชีวิต การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นไทย และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยรายวิชา ภาษา วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร อาชีพ ศิลปะ และสร้างสรรค์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์

Skills ทักษะ การจัดการศึกษาตามกระบวนทัศน์ใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็น ดังนี้

1. Higher Order Thinking	ทักษะการคิดขั้นสูง
2. Technology	ทักษะการใช้เทคโนโลยี
3. Communication	ทักษะการสื่อสาร
4. Life and Social	ทักษะชีวิตและการอยู่ร่วมในสังคม
5. Creativity and Innovation	ทักษะการคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม

Value and Attribute ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นลักษณะที่ดีที่ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำไปใช้และปฏิบัติตน ดังนี้

1. Civic Literacy	หน้าที่พลเมือง
2. Moral and Ethic	คุณธรรมและจริยธรรม
3. Thainess	ความเป็นไทย

4. Sufficient Economic

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง